

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Dodatek powleściowy“ i „Nasz Przyjaciel“

„Drweca“ wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,— zł z doręczeniem 1,19 zł miesięcznie. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.
Adres telgr.: „Drweca“ Nowemiasto-Pomorze

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-lamowej 5 groszy, na stronie 3-lamowej 15 groszy, w tekście na 2 i 3 stronie 20 groszy, na 1 stronie 25 groszy, przed tekstem 30 groszy.
Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Redakcja wydawnictwa: „Drweca“ Sp. z o.o. w Nowemiastku.

Redaktor odpow.: w zast. W. Stawicki w Nowemiastku.

Nr. 89

Nowemiasto-Pomorze, Sobota dnia 1 sierpnia 1925.

Rok V

Jakie obowiązki mają radni miasta?

Zdaje się niejednemu, że radnym miasta może zostać pierwszy lepszy z rzędu, umięjący trochę ponad „trzy“ liczyć i mogący się wykazać pewną tężyzną nie głowy czasem, ale głęby. To też wielka część rad miejskich w naszym kraju przedstawia dzisiaj smutny obraz pod względem i moralnym i intelektualnym i skoro jest sposobność nowych wyborów wszyscy poważnie myślący obywatele naszych miast dołożyć winni wszelkich możliwych starań, by przy następnych wyborach zaprowadzić zmianę na lepsze. Pożytecznie i zbawczo zawiadywać mogą miastem tylko ludzie posiadający i dużo dobrej i siłnej woli, ducha poświęcenia a przede wszystkim i sporą dozę inteligencji, wiadomości ogólnych i fachowych. Jeżeli już każdy człowiek mający zamiar oddać czy to swoje gospodarstwo, czy to swój interes lub przedsiębiorstwo komuś w administrację rozgląda się na wszystkie strony za odpowiednim człowiekiem, bada jego świadectwa, zasięga wszęchności o nim referencji i jeszcze się namyśla i waha i zastanawia mimo korzystnych o nim informacji, czy może mu powierzyć swoją własność w zarząd, aby jej czasem nie zmarnował, to o ile więcej zastanowienia, rozważa i badań należy uskutecznić względem tych, których się przeznacza na gospodarzy miasta liczącego kilka tysięcy mieszkańców o rozmaitych potrzebach i wymaganiach i dążeniach nietylko materialnych, lecz i kulturalnych i umysłowych! Nie powierzy żaden kupiec swego interesu, żaden rolnik swego gospodarstwa, żaden fabrykant swego przedsiębiorstwa, ludziami nie mającym bądź to o kupiectwie, bądź to o rolnictwie, bądź o maszynach żadnego pojęcia, albo nieuczciwym. Nie powinno się wpuszczać do rad miejskich nikogo, który nie może się wykazać bądź pewnymi zdolnościami oraz doświadczeniami administracyjnymi, bądź to pewnym zasobem inteligencji, dającej gwarancję wpracowania się i wzięcia się w bieg gospodarki miejskiej, albo uczciwością i sumiennością. Nie chcę pizez to powiedzieć, że w radzie miejskiej winna zasiadać sama inteligencja, — o nie, bo w każdej warstwie społecznej znajdują się ludzie — choć bez wyższego wykształcenia, ale z ciotwo wyrobieni, posiadający i dużo doświadczenia i praktycznego zmysłu, który w gospodarstwie miejskiem wielkie oddać mogą przysługi, — ale chcieć z drugiej strony inteligencję zupełnie odsunąć od zarządu miasta, byłoby to karygodną niedorzecznością pociągającą za sobą bardzo daleko idące smutne następstwa dla miasta i jego obywateli.

Dla tego sądzę, że obywatele miejscy rozglądając się za kandydatami do rady miejskiej pod uwagę wziąć winni i sferę inteligencji i inne warstwy, aby z każdej z tychże wybrać ludzi rozumnych, zrównoważonych, dobrych i sumiennych gospodarzy, którzy w radzie miejskiej będą szukali interesu nie dla siebie, nie dla swych krewnych, przyjaciół, znajomych, nie dla swej partji lub swego stanu, którzyby chcieli uprzywilejować na koszt innego, ale dla całego ogółu w równej mierze.

Wielorakie bowiem są potrzeby i wymogi miasta i jego mieszkańców i stąd też wielostronne i zabiegi i starania ze strony radnych miasta, by im sprostać i je zaspokoić. Główną troską utrzymać kasę miasta, w tym stanie, aby z niej móc pokryć wszystkie jego potrzeby, a więc opłacać urzędników, utrzymać czystość miasta, stwarzać urządzenia potrzebne dla zdrowia, lub wygody codziennego życia mieszkańców. By atoli móc tego dokazać trzeba mieć płatników podatkowych, będących w stanie opłaty te uiszczać bez uszczerbku dla swego stanu posiadania. Stąd dążeniem i staraniem radnych miasta dbać nietylko o korzystny zewnętrzny wygląd miasta, ale i o to, by był w niem dobrobyt jego mieszkańców.

Dobrobyt przemysłu, handlu, rzemiosła staje się nie tylko dobrem tych obywateli, w których ręku bezpośrednio spoczywa ta dziedziina życia gospodarczego, ale także ogółu mieszkańców, gdyż rozwijający się przemysł, rzemiosło i handel stwarza zamożnych pracodawców, mogących dać zatrudnienie i zarobek licznym

rzeczom robotniczym w których skutkiem tego też wytworzą się znośne warunki życia. A przeto obowiązkiem radnych jest staranie się o rozwój handlu, przemysłu, rzemiosła, w mieście. Jeżeli w całej Polsce ma rozkwitnąć dobrobyt i nastać dla każdego lepsze życie, to muszą je u siebie stworzyć poszczególne gminy, poszczególne miasta, bo właśnie państwo to nic innego jak suma wysokich gmin i miast. Jeżeli w nich będą warunki dobre, to i całe państwo mieć się będzie dobrze. — Ot choćby na tym jednym wykładzie wykazać można obrzymia odpowiedzialność jaką wobec miasta przejmują każdy wybraniec do rady miejskiej, — skoro jego obowiązkiem dbać nie tylko o ten martwy teren, na którym miasto stoi, o te martwe kamienice i ulice, ale o wszystkich jego mieszkańców, aby każdemu w

niem było dobrze, przyjemnie i dostatnio. Bo tylko zamożni obywatele będą zdolni sprostać im nałożonym podatkom na potrzeby miasta. Poza tem obowiązkiem radnych miasta jest oszczędne, celowe zarządzanie kasy miasta i staranne baczenie na to, aby pieniędzy ogółu nie roztrwaniać na niepotrzebne rzeczy. Bo doświadczenie uczy, jak to często można z kasy miejskiej wydać dużo pieniędzy albo na rzeczy zupełnie zbędne, albo na bylejakie. I tak z jakiegokolwiek strony weźmiemy pod uwagę administrację miejską, wszędzie dosadnio ujawnia się potrzeba, dopuszczenia do niej tylko ludzi najdzielniejszych i najrozsudniejszych, bo ludzie nieodpowiedni nie tylko miastu, ale też i całemu państwu nieobliczalnie wyrządzić mogą szkody.

Prace nad budżetem na 1926 r.

Warszawa, 27. 7. Dowiadujemy się, iż ministerstwo skarbu ukończyło wstępne prace nad budżetem na r. 1926. Wyniki tych prac przedłożone będą w dniach najbliższych p. premierowi, celem ostatecznego ustalenia

wysokości wydatków i dochodów państw, na rok 1926. W związku z tem, dyr. dep. ministerstwa skarbu p. Zaczek, wyjeżdża w dniach najbliższych do Krynicy, celem omówienia z p. premierem powyższych spraw.

Znaczenie i rola emigracji polskiej w Ameryce.

Chicago. W dniu 23. bm. minister Skrzyński złożył wieniec u stóp pomnika Lincoln, poczem zwiędził instytucje polskie, znajdujące się w Chicago. Wieczorem odbyło się przyjęcie, wydane na cześć ministra przez kolonję polską.

W czasie przyjęcia wygłosił, przemówienie prezes rady społecznej Polaków amerykańskich.

W przemówieniu tem mówca, po podkreśleniu zupełnie poprawnej lojalności względem nowej ojczyzny amerykańskiej, zapewnił, że Polacy-emigranci w St. Zjednoczonych zachowują nienaruszoną moralną łączność z Ojczyzną Polską. Gotowi nieść zawsze w razie potrzeby pomoc Polsce, oraz starają się przeciwdziałać wrogiej dla Polski propagandzie na terytorjum amerykańskiem.

W odpowiedzi swej minister zachęcił Polaków,

osiadłych w Ameryce do tego, aby byli dobrymi obywatelami amerykańskimi, dowiedli swym przykładem, do czego zdolny jest Polak, mający korzystne warunki pracy, wreszcie, aby zachowali duchową łączność z odległą ojczyzną, która dumna jest ze swych synów amerykańskich.

Prośby do min. Skrzyńskiego.

Chicago, 28. 7. Napływają wciąż jeszcze telegramy, zapraszające ministra Skrzyńskiego o odwiedzenia choćby na krótko różnych miast w Stanach Zjednoczonych. M. i. nadeszło zaproszenie z zagłębia węglowego podpisane w imieniu 100 tysięcy Polaków przez prezesa polskiej rady miasta Wilkesbarre dr. Koczana. Brak czasu nie pozwala ministrowi Skrzyńskiemu na zadośćuczynienie wszystkim tym prośbom.

Uprowadzenie żołnierza polskiego.

Warszawa, 18. 7. Z pogranicza donoszą o nowych zejściach pogranicznych w Wileńszczyźnie i na Polesiu. Wczoraj udało się uprowadzić jednego z żołnierzy polskich, który poczęstowany podczas rozmowy papie-

rosem, machinalnie zupełnie wszedł na pas neutralny. Bolszewicy zagrozili mu w tej chwili rewolwerami i zmusili pod bronią przejść granicę sowiecką.

Polska eskadra lotnicza w Pradze.

Z Pragi donoszą. W dniu 28. bm. przyleciała tu reszta lotniczej eskadry polskiej. Wszystkie aparaty mimo bardzo ciężkich warunków atmosferycznych przyleciały w doskonałym stanie. Rząd czechosłowacki

przyjmuje z niezwykłą uprzejmością lotników polskich, którzy są niejednokrotnie przedmiotem owacji ze strony ludności. Odlot całej eskadry do Krakowa nastąpi prawdopodobnie dn. 29. bm.

Mac Donell przedłożył Radzie Ligi osobny memoriał w sprawie portu gdańskiego.

Gdańsk, 28. 7. Komisarz Ligi Narodów Mac Donell powrócił do Gdańska dzień przed wyjazdem komisji, która bawiła tu dla ustalenia granic portu. Mac Donell konferował z komisją przeszło 3 godziny

i wypowiadał swoje zapatrywania odnośnie do poczty polskiej w Gdańsku. Mac Donell oświadczył, że opracuje specjalny memoriał w sprawie portu i przedłoży go w Genewie przed rozpoczęciem sesji wrześniowej.

Przesilenie górnicze w Zagłębiu Ruhry wzrasta.

Essen, 27. 7. Położenie w górnictwie w Zagłębiu Ruhry staje się z dniem każdym katastrofalniejsze. Codziennie zamykane są nowe kopalnie. Tysiące robotników traci pracę.

„Niemiecko-luksemburskie towarzystwo akcyjne górniczo-hutnicze“ zapowiada, iż z dniem 1 sierpnia będą unieruchomione cztery dalsze kopalnie tegoż towarzystwa, które to kopalnie będą przez zarząd zatopione, albowiem późniejsze wypompowanie wody z kopalni będzie mniej kosztowało, niż utrzymanie pomp w ruchu przez czas zamknięcia kopalni.

Również towarzystwo „Tremonia“ zapowiada zam-

knięcie kopalni. Także kopalnie fiskalne mają być zamykane. W kołach dobrze poinformowanych sądzą, że masowe wydalania robotników ostatnich dni nie są niczem innym, jak próbą wywarcia nacisku na robotników, celem zmuszenia ich do zgody na przedłużenie czasu pracy.

W Zagłębiu Saary zastrajkowało 74.000 górników.

Saarbrücken, 27. 7. Strajk górników w Zagłębiu Saary rozpoczął się dziś rano. Z ogólnej liczby 74.000 górników strajkuje 99%.

Ogłoszenie.

Wskutek uchwały walnego zebrania z 30. czerwca i 25 lipca br. konsum. urzędniczy spółdzielnia zarej. z ogr. por. w Nowemmieście została

rozwiązana i jest w likwidacji.

Nowemiasto, dnia 27 lipca 1925 r.

Zarząd.

Wezwanie.

W sprawie adwokata Wilhelma Petri w Lubawie powoda, przeciwko 1. rolnikowi Stanisławowi Kołakowskiemu nieznanego z miejsca pobytu pozwanemu, 2/p. p. o przełanie wierzytelności wyznaczono termin do ustnej rozprawy na dzień

16. września 1925 o godz. 10 przedpoł.

przed Sądem powiatowym w Lubawie pokój nr. 5. Z polecenia Sądu wzywa się Stanisława Kołakowskiego, by stanął w dniu wyżej oznaczonym w Sądzie wspomnianym, gdyż w przeciwnym razie zapadnie przeciw niemu wyrok zaoczny.

Lubawa, dnia 15. lipca 1925 r.

Sekretarz II.

Sądu powiatowego

OGŁOSZENIE.

W piątek, 7. sierpnia 1925.

odbędzie się w Lidzbarku

JARMARK

na bydło i konie.

Lidzbark, dnia 20. lipca 1925 r.

Magistrat,

M. Rochon, burmistrz.

JARMARK

na konie, bydło i kramny

odbędzie się

dnia 12. sierpnia 1925 w Rybnie.

Świniarski, sottys.

Podaję do wiadomości, że Kom. Uzup. Koni Nr. 22 Grudziądz sprzedaje drogą

publicznej licytacji

większą ilość

koni wojskowych i źrebiąt

od klaczy wojskowych.

dnia 12. sierpnia 1925 r. o godz. 10-tej przedpołudniem

w Grudziądzu na placu ćwiczeń przy koszarach gen. Haliera, ulica Lipowa 14/22.

Nadeszły

MŁOCARNIE

szerokomłotne

światowej sławy H. Cegielskiego pozatem na sezon nadchodzący polecam

SIEWNIKI

„Polonja“ syst. „Saksonja“ oszczędzające do 100 kg. wysiewu na ha.

„NOFAMA“

Nowomiejska fabryka maszyn.

MASZYNY

do szycia

najlepszej i najnowszej konstrukcji, część górną można obniżać, gładki stół, ofiaruję po bardzo korzystnych cenach na odpłatę. Stare maszyny biorę na wpłatę

GUSTAV KOSCHORREK

Telefon 26.

Lubawa

Telefon 26.

Maneż

4-konny,

młóckarnię

w dobrym stanie sprzeda na dogodnych warunkach spłaty.

B. Żuchowski,

Mały Głębocezek.

Mam dobrą

maszynę

do koszenia zboża (żniwiarkę) Walter Wood tanio na sprzedaż

W. Jabłoński,

mistrz kowalski, Chroście.

Przedzierżawienie polowania

Gmina Targowisko

odbędzie się 11-go sierpnia br. o godzinie 3-iej po poł. na sołectwie, obcy reflektanci będą do licytacji także dopuszczeni

Targowisko, 28 sierpnia 1925 r.

Baranowski, sottys.

Warunki polowania są wyłożone na sołectwie.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Na jesienne zasiewy

oddaje w odsiewach dopóki zapas starczy:

Żyto ozime Petkus Lochowa,

Żyto ozime Wangenheim P. S. G.

Żyto ozime Alt Peleszker

Jęczmień ozimy Nordland P. S. G.

Pszenica ozima Pomorski Dickkopf P.S.G.

Pszenica ozima Epp angielska.

Maj. Państw. Samplawa.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Od przyszłego tygodnia

wypożyczać będziemy

młóczarnię parową

zgłoszenia

„NOFAMA“

Nowomiejska fabryka maszyn.

Rucharka

obeznana z dobrą kuchnią, chętna i uczciwa od zaraz może się zgłosić do

inż. Smysłowskiego, Fa. Frankpol.

Rucharka

znająca się na kuchni i gospodarstwie domowym, lub

elewka

pragnąca wyuczyć się kobiecego gospodarstwa, pracowita i chętna może się zgłosić. Pościel własna wymagana. Majątek Ruda poczta Rakowice.

M. Dołęga-Lewandowska.

Poszukuje starszego

bufetowego

do restauracji.

Swiniarska, Rynek.

Wszelkie

formularze

poleca

„DRWECA“ Nowemiasto.

Uruchomił B. SKRZYPCZAK AUTOBUS

do wszelkich pociągów w Lubawie, Jamielniku i Nowemmieście.

Stale uruchomienia z Lubawy przez Samplawę, Rakowice, Radomno do Jamielnika. We wtorki i piątki do Nowegomiasta.

Reparacyjne warsztaty samochodowe z Torunia.

B. Skrzypczak, Lubawa-Pomorze.

J. CIESZYŃSKI

DROGERJA i SKŁAD FARB

TELEF. 62. NOWEMIASTO. TELEF. 62.

Poleca

USPULUN

najskuteczniejszy środek do bajcowania pszenicy i wszelkiego nasienia.

Morską cebulę

Pastę na szczury.

Świat kobiecy

REKORD

na miesiąc lipiec

jest do nabycia

w księgarni „DRWECY“

w Nowemmieście

i filji w Lubawie.

BALANCE CENTRYFUGI

są najlepsze

bo nie posiadają telerzy i obrączki gumowej, dlatego są łatwo do czyszczenia i odciągają znakomicie. Polecam je w każdej wielkości po korzystnych cenach na odpłatę. Stare maszyny biorę na wpłatę

GUSTAV KOSCHORREK

Telefon 26

LUBAWA

Telefon 26

KSIĄŻECZKI do nabożeństwa

poleca w wielkim wyborze po cenach przystępnych

Księgarnia „Drweca“

Nowemiasto-Pomorze.

Wszystkich członków podpisanej spółdzielni wzywa się o natychmiastową

wpłatę 5 zł (pięciu zł)

na udział za ubiegłe półrocze w myśl § 11 statutu. W razie nieuskutecznienia powyższej wpłaty zmuszeni będziemy członków tych wykluczyć

BANK LUDOWY,

Sp. Kred. z n. odp., w Nowemmieście n. Drweca Bork Pruska

Kto chce

korzystnie sprzedać jakiegokolwiek interes, gospodarstwo, rolę lub domostwo niech ogłasza w

„Drwecy“

Poszukuje od zaraz

uczni

wzgl. elewa z lepszym wykształceniem szkolnym do mego przedsiębiorstwa zbożowego.

Alojzy Bielecki,

Pomorski Dom Zbożowy.